Warszawa, 17 kwietnia 2023 r.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

- Zasady ustalania rocznej podstawy i składki na ubezpieczenie zdrowotne
- Dokumenty rozliczeniowe
- Wynik rocznego rozliczenia – nadpłata/dopłata
- Wsparcie oprogramowania
- Pytania i odpowiedzi

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zasady ustalania rocznej podstawy i składki na ubezpieczenie zdrowotne

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej

Roczną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne zobowiązane są ustalać osoby ubezpieczone, które:

- **prowadzą pozarolniczą działalność** w formie indywidualnej działalności gospodarczej, działalność w formie spółki: cywilnej, partnerskiej, jawnej nie będącej podatnikiem podatku CIT oraz
- **prowadzą działalność gospodarczą w okresie korzystania „ulgi na start”**,

i uzyskują z tytułu prowadzonej działalności przychody kwalifikowane dla celów podatkowych jako przychody z działalności gospodarczej, które opodatkowują:

- na zasadach ogólnych (skala podatkowa albo podatek liniowy) lub
- ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych.

Tylko w odniesieniu do tych ubezpieczonych zachodzi obowiązek dokonania rozliczenia rocznego składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący zasady ogólne

- **Roczna podstawa** ustalana jest za **rok składkowy** od 1 lutego danego roku do 31 stycznia roku następnego.

- **Roczną podstawę** stanowi **dochód** z działalności gospodarczej ustalony za rok kalendarzowy jako:
  - różnica między osiągniętymi przychodami w rozumieniu ustawy o PIT, a
  - poniesionymi kosztami uzyskania tych przychodów w rozumieniu ustawy o PIT,
  - pomniejszony o kwotę opłaconych w tym roku składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

- **Roczna podstawa** nie może być niższa niż minimalna podstawa roczna ustalana na podstawie długości okresu podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu w roku, za który dokonywane jest rozliczenie roczne.

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący zasady ogólne

Przy ustalaniu rocznego dochodu nie uwzględnia się:

- **Przychodów niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym**. Wyłączenie to obejmuje zarówno przychody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów ustawy o PIT, jak i odrębnych przepisów. Wyłączenie to nie obejmuje jednak:
  - przychodów zwolnionych z podatku PIT w ramach ulg: PIT zero na powrót, PIT zero dla rodzin 4+, PIT zero dla pracujących seniorów (art. 21 ust. 1 pkt 152 – 154 ustawy o PIT), które powinny być uwzględnione w kwocie przychodu.
  - przychodów z działalności gospodarczej prowadzonej w specjalnej strefie ekonomicznej oraz przychodów osiągniętych z realizacji nowej inwestycji określonej w decyzji o wsparciu, o której mowa w ustawie z 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji i uzyskanych na terenie określonym w tej decyzji o wsparciu.
- **Przychodów osiągniętych w okresie zawieszenia** wykonywania działalności gospodarczej, jak też poniesionych w tym okresie **kosztów** uzyskania tych przychodów w rozumieniu ustawy o PIT.
- **Przychodów uzyskanych w okresie nie podlegania ubezpieczeniu** zdrowotnemu (ubezpieczenie w KRUS, wyłączenie polskiego ustawodawstwa).

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący zasady ogólne

Przy ustalaniu rocznego dochodu nie uwzględnia się:

- **Przychodów osiągniętych w miesiącach, w których ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki** na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie art. 82 ust. 8-9a ustawy zdrowotnej. W takich przypadkach dla celów obliczania dochodu nie uwzględnia się także poniesionych w tych miesiącach **kosztów** uzyskania przychodów oraz opłaconych **składek** na ubezpieczenia społeczne.
- Zwolnienie z obowiązku opłacania składki zdrowotnej dotyczy:
  - osób z prawem do emerytury lub renty, których miesięczne świadczenie nie przekracza kwoty minimalnego wynagrodzenia (art. 82 ust. 8),
  - osób z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności (art. 82 ust. 9),
  - osób z prawem do zasiłku macierzyńskiego, którego wysokość nie przekracza kwoty świadczenia rodzicielskiego, tj. 1000 zł (art. 82 ust. 9a).

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący zasady ogólne

Przy ustalaniu rocznego dochodu należy:

- Uwzględniać szczególne zasady ustalania dochodu w podatku o PIT, o których mowa w art. 24 ust. 1–2b ustawy o PIT, tj. dotyczące różnic remanentowych.

  Zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o PIT u podatników osiągających dochody z działalności gospodarczej i prowadzących księgi przychodów i rozchodów dochodem z działalności jest różnica pomiędzy przychodem w rozumieniu art. 14, a kosztami uzyskania:

  - **powiększona o różnicę** pomiędzy wartością remanentu końcowego i początkowego jeżeli wartość remanentu końcowego jest wyższa niż wartość remanentu początkowego (tzw. różnica dodatnia), lub
  - **pomniejszona o różnicę** pomiędzy wartością remanentu początkowego i końcowego, jeżeli wartość remanentu początkowego jest wyższa.

  Ważne!

  Dochód ustalany za rok 2022 dla celów obliczania składki zdrowotnej, tj. należnej za rok składkowy trwający od lutego 2022 r. do stycznia 2023 r. nie podlega zwiększeniu o różnicę remanentową, gdy remanent końcowy jest wyższy od remanentu początkowego.

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący zasady ogólne

Różnice remanentowe c.d.

Przy ustalaniu dochodu dla celów obliczania podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne należnej za rok składkowy 2022/2023 przedsiębiorcy:

- **powinni pomniejszyć dochód za rok 2022** jeśli różnica remanentowa jest ujemna (remanent końcowy niższy od początkowego) albo
- **nie uwzględniać dodatniej różnicy remanentowej** (remanent końcowy jest wyższy od początkowego). Należy jednak pamiętać, że jest to wyjątek mający zastosowanie w odniesieniu do dochodów za rok 2022.

Dodatnia różnica remanentowa ustalana w kontekście roku podatkowego 2023 będzie już zwiększała dochód za ten rok przyjmowany do ustalenia podstawy wymiaru składki za rok składkowy trwający od lutego 2023 r. do stycznia 2024 r.

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący zasady ogólne

Przy ustalaniu rocznego dochodu należy:

- Stosować zasadę, zgodnie z którą przy ustalaniu przychodu, o którym mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 ustawy o PIT (przychód z odpłatnego zbycia określonych składników majątku, np. środków trwałych), **dochód nie jest powiększany o odpisy amortyzacyjne zaliczone do kosztów uzyskania przychodów przed 1 stycznia 2022 r.**

  Odpisy te dla celów obliczania dochodu stanowiącego podstawę obliczania składki zdrowotnej traktowane są jak nieumorzona wartość zbywanego środka trwałego.

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący zasady ogólne

Przy ustalaniu rocznego dochodu należy:

- Uwzględniać koszty uzyskania przychodów w rozumieniu ustawy PIT zaliczone przed dniem 1 stycznia 2022 r. do tych kosztów przy ustalaniu dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 26, art. 30c albo art. 30ca ustawy o PIT, w brzmieniu obowiązującym przed tą datą.

  To rozwiązanie ma na celu umożliwienie uwzględnienia, dla celów obliczenia składki zdrowotnej, kosztu uzyskania przychodu, który dla celów podatku PIT był tym kosztem przed 2022 r., a związany jest z przychodem powstałym po 31 grudnia 2021 r.

  Przychodem z działalności gospodarczej jest również wartość zwróconych wierzytelności, które zostały, zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 20 ustawy o PIT, odpisane jako nieściągalne albo na które utworzono rezerwy zaliczone uprzednio do kosztów.

  Jeżeli wierzytelność została zwrócona przedsiębiorcy w 2022 r., a jej wartość w poprzednich latach została zaliczona do kosztów uzyskania przychodu jako nieściągalna, to dla celów PIT przychód ten będzie podlegał opodatkowaniu dlatego, że wierzytelność ta wcześniej miała wpływ na obniżenie podstawy opodatkowania (podwyższenie straty).

  Natomiast okoliczność zaliczenia tej wierzytelności we wcześniejszych latach do kosztów nie miała wpływu na wysokość płaconej w poprzednich latach składki zdrowotnej. Mimo to, jej zwrot otrzymany przez przedsiębiorcę po 31 grudnia 2021 r., dla celów składki zdrowotnej, będzie rozpoznany jako przychód. Dzięki tej regulacji, przychód ten będzie mógł być pomniejszony o koszt związany z tym przychodem, który dla celów podatku PIT był zaliczony do kosztów przed 2022 r.

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący zasady ogólne

Minimalna wysokość rocznej podstawy wymiaru składki

- Roczna podstawa wymiaru składki nie może być niższa od iloczynu liczby miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu w roku kalendarzowym, za który ustalony był dochód i kwoty minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego.

- W liczbie miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu nie uwzględnia się miesięcy:

  w których ubezpieczonemu przysługiwało zwolnienie z opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8 - 9a ustawy zdrowotnej.

- Minimalna wysokość rocznej podstawy wymiaru składki dla ubezpieczonego, który podlegał ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia działalności we wszystkich miesiącach 2022 roku i nie korzystał ze zwolnienia z obowiązku opłacania składki wynosi:

  36 120 zł (12 x 3010 zł).

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący zasady ogólne

Obniżenie rocznej składki do wysokości należnego podatku

- Roczna składka może być obniżona do wysokości należnego podatku wyłącznie w odniesieniu do osób prowadzących pozarolniczą działalność lub działalność gospodarczą w okresie korzystania „ulgi na start”, **które stosowały formę opodatkowania – skala podatkowa**. W tym celu wypełniają one pole 06 w bloku XII deklaracji ZUS DRA.
- Obniżenie to przysługuje tylko tym ubezpieczonym, którzy spełniali warunki do obniżenia miesięcznej składki do wysokości zaliczki na podatek w ujęciu miesięcznym, tj. obniżenie to przysługiwało im przynajmniej w odniesieniu do jednego miesiąca danego roku składkowego.
- Obniżenie miesięcznej składki przysługuje natomiast osobom, które:
  - legitymują się umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności,
  - są objęte obowiązkiem ubezpieczenia jedynie z tytułu prowadzenia działalności,

  Prawo do takiego obniżenia przysługuje począwszy od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym ubezpieczony został zaliczony do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności.

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący zasady ogólne

Obniżenie rocznej składki do wysokości należnego podatku c.d.

- W przypadku ubezpieczonych stosujących **wspólne rozliczenie** dochodów z małżonkiem **przez kwotę należnego podatku, do której obniża się roczną składkę zdrowotną należy rozumieć, kwotę odpowiadającą 50% kwoty należnego podatku** wynikającego z zeznania podatkowego PIT-36.

- Dla celów ustalenia kwoty należnego podatku, do której obniżana jest składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest istotne czy podatek należny w całości został obliczony z dochodów z działalności gospodarczej. A więc składka powinna być porównywana z podatkiem należnym wykazanych w zeznaniu podatkowym bez względu na wystąpienie dochodów z innych źródeł. W przepisach podatkowych nie występuje kategoria należnego podatku w odniesieniu do poszczególnych źródeł dochodów – podatek ustalany jest od dochodów ze wszystkich źródeł przychodów.

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

- **Roczną podstawę** stanowi iloczyn liczby miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu w roku kalendarzowym i kwoty odpowiadającej:
  - **60%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku (dalej: przeciętne wynagrodzenie), jeżeli przychody z działalności gospodarczej nie przekroczyły od początku roku 60 tys. zł.

    Wysokość rocznej podstawy to: **44 791,44** zł (podleganie przez 12 miesięcy)
  - **100%** przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli przychody z działalności gospodarczej przekroczyły 60 tys. zł i nie przekroczyły 300 tys. zł.

    Wysokość rocznej podstawy to: **74 652,48** zł (podleganie przez 12 miesięcy)
  - **180%** przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli przychody z działalności gospodarczej przekroczyły 300 tys. zł.

    Wysokość rocznej podstawy to: **134 374,44** zł (podleganie przez 12 miesięcy)

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

- W liczbie miesięcy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu nie uwzględnia się miesięcy, w których ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8 - 9b ustawy zdrowotnej.
- Zwolnienie z obowiązku opłacania składki zdrowotnej dotyczy:
  - osób z prawem do emerytury lub renty, których miesięczne świadczenie nie przekracza kwoty minimalnego wynagrodzenia (art. 82 ust. 8),
  - osób z umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności (art. 82 ust. 9) ,
  - osób z prawem do zasiłku macierzyńskiego, którego wysokość nie przekracza kwoty świadczenia rodzicielskiego, tj. 1000 zł (art. 82 ust. 9a),
  - osób, które równocześnie pozostają w stosunku pracy, z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne nie wyższą niż minimalne wynagrodzenie, których przychody z działalności nie przekraczają 50% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu 1 stycznia danego roku (art. 82 ust. 9b).

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

Ustalając kwotę przychodu za dany rok **nie uwzględnia** się:

- **przychodów niepodlegających opodatkowaniu** podatkiem dochodowym, z wyjątkiem przychodów zwolnionych z podatku PIT w ramach ulg: PIT zero na powrót, PIT zero dla rodzin 4+, PIT zero dla pracujących seniorów (art. 21 ust. 1 pkt 152 – 154 ustawy o PIT), które powinny być uwzględnione w kwocie przychodu.

- **przychodów osiągniętych w okresie zawieszenia** wykonywania działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

- przychodów osiągniętych w miesiącach, w których ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie art. 82 ust. 8 - 9b ustawy zdrowotnej.

Roczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej - płatnicy stosujący ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

- Ustalając wysokość przychodów pomniejsza się je o wysokość opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne jeżeli nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodów lub odliczone od dochodu, na podstawie ustawy o PIT. Pomniejszenie nie obejmuje składek opłaconych w miesiącu, w którym ubezpieczony spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8 - 9b ustawy zdrowotnej.

- Jeżeli przedsiębiorca prowadzi więcej niż jedną działalność gospodarczą, z których przychody są opodatkowane ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, przy określaniu podstawy wymiaru składki do limitów przychodów, od których zależy wysokość podstawy wymiaru składki przyjmuje sumę przychodów z tych działalności.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

- Należy sporządzić odrębnie w odniesieniu do składek na ubezpieczenie zdrowotne opłacanych w ramach danej formy opodatkowania stosowanej w poprzednim roku kalendarzowym lub roku składkowym, dla której przepisy ustanawiają roczną podstawę wymiaru składki.
- W przypadku prowadzenia działalności opodatkowanej ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych rozliczenie roczne dotyczy poprzedniego roku kalendarzowego.
- W przypadku prowadzenia działalności opodatkowanej na zasadach ogólnych (skala lub liniowo) rozliczenie roczne dotyczy roku składkowego, który rozpoczął się w poprzednim roku kalendarzowym. Oznacza to, że składka roczna dla tych form będzie porównywana z sumą miesięcznych składek **należnych za rok składkowy**. Tym samym, składka należna za styczeń 2022 r. nie jest uwzględniana w rozliczeniu rocznym.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Dokumenty rozliczeniowe

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Dokumenty rozliczeniowe – wypełnienie bloku XII

XII. ROCZNE ROZLICZENIE SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE [10]

2022 — 01. Rozliczenie składki zdrowotnej za rok

☐ 02. Zmiana formy opodatkowania od stycznia 2022 roku [11]

☐ 03. Zmiana formy opodatkowania od lipca 2022 roku [12]

Zmiana formy opodatkowania na podstawie przepisów szczególnych wyłącznie za rok 2022 na podstawie art. 14-15 i 17 ustawy z 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw

X 04. Forma opodatkowania: zasady ogólne – podatek według skali

05. Kwota dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie

8 0 0 0 0 , 0 0

Kwota ustalonego dochodu z działalności gospodarczej dla formy opodatkowania "podatek według skali" w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie. Jeżeli przez cały rok kalendarzowy przedsiębiorca spełniał warunki do zwolnienia z obowiązku opłacania składki na podstawie art. 82 ust. 8-9a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych należy wpisać kwotę „0”

06. Kwota należnego podatku za rok, za który dokonywane jest roczne rozliczenie [13]

zł , gr

To pole przedsiębiorca wypełnia wyłącznie w sytuacji, gdy w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie, stosowane było obniżenie składki na ubezpieczenie zdrowotne do wysokości zaliczki na podatek zgodnie z art. 82 ust. 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Należy wpisać kwotę należnego podatku za rok, za który dokonywane jest roczne rozliczenie. W przypadku korzystania ze wspólnego opodatkowania, należy wpisać kwotę stanowiącą 50% podatku należnego wynikającego z zeznania rocznego PIT-36.

07. Roczna podstawa wymiaru składki

8 0 0 0 0 , 0 0

Ustalona roczna podstawa

08. Roczna składka

7 2 0 0 , 0 0

Ustalona roczna składka

09. Suma miesięcznych należnych składek wynikająca ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie

7 2 0 0 , 0 0

Należy wpisać sumę miesięcznych należnych składek dla formy opodatkowania „podatek według skali”, na podstawie dokumentów złożonych za rok składkowy, którego dotyczy roczne rozliczenie z uwzględnieniem dokumentów sporządzonych przez ZUS z urzędu tj. składki wykazane w dokumentach za okres luty 2022-styczeń 2023. Jeśli w roku 2022 r. nie była stosowana forma opodatkowania "według skali" ale zmieniona została forma opodatkowania od stycznia 2022 r. z ryczałtu ewidencjonowanego lub podatku liniowego na skalę podatkową na mocy art. 14-15 ustawy z 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw wpisujemy sumę miesięcznych należnych składek dla tych form opodatkowania na podstawie dokumentów złożonych za rok składkowy, którego dotyczy roczne rozliczenie.

10. Kwota do dopłaty (p. 08 – p. 09) [14]

0 , 0 0

11. Kwota do zwrotu (p. 09 – p. 08) [15]

0 , 0 0

Ustalona kwota do zwrotu albo dopłaty: różnica między kwotą należnych składek a kwotą ustalonej rocznej składki

☐ 12. Forma opodatkowania: zasady ogólne – podatek liniowy

13. Kwota dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie

zł , gr

14. Roczna podstawa wymiaru składki

zł , gr

15. Roczna składka

zł , gr

16. Suma miesięcznych należnych składek wynikająca ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie

zł , gr

17. Kwota do dopłaty (p. 15 – p. 16) [14]

zł , gr

18. Kwota do zwrotu (p. 16 – p. 15) [15]

zł , gr

Dokumenty rozliczeniowe – wypełnienie bloku XII

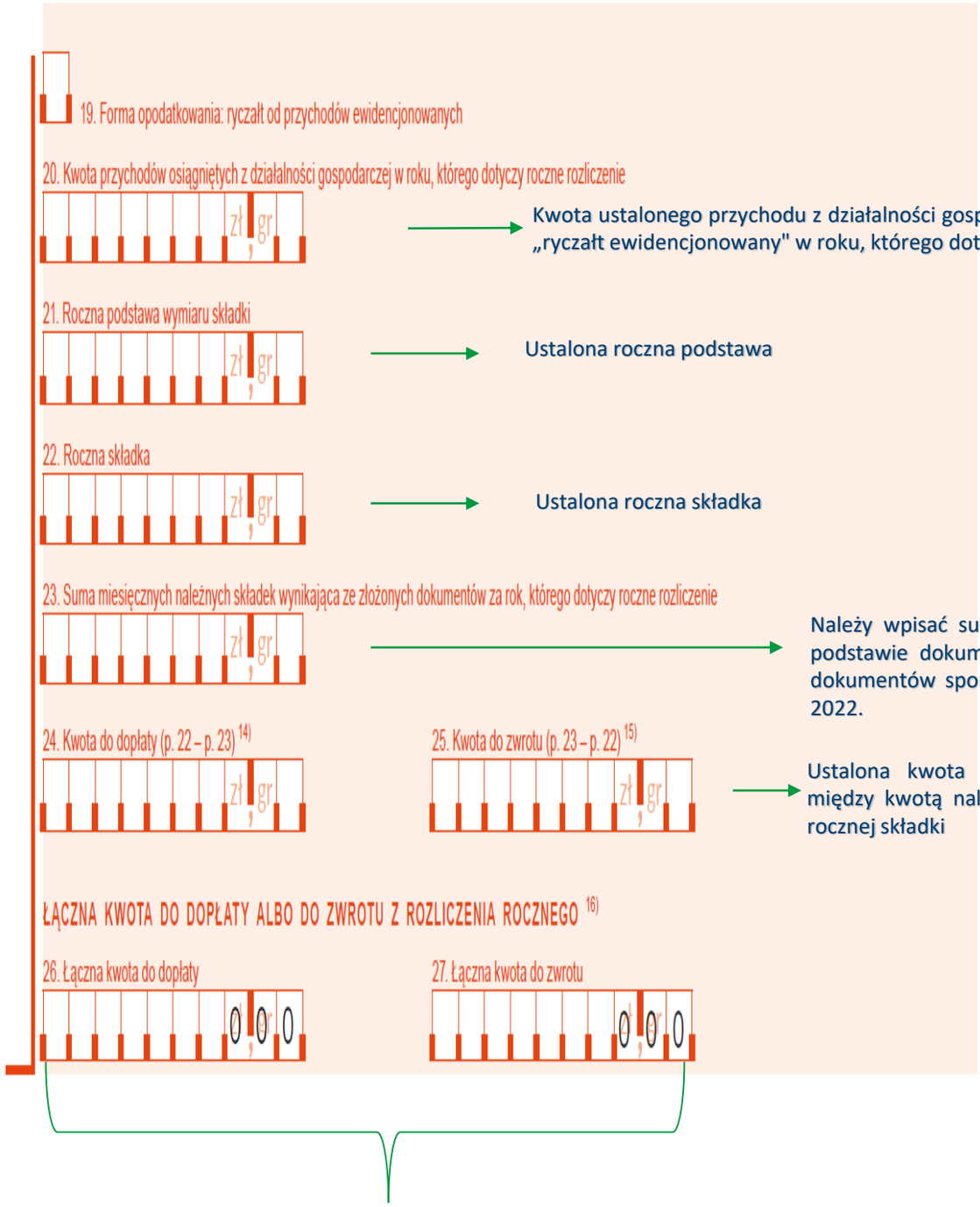

Kwota ustalonego przychodu z działalności gospodarczej dla formy opodatkowania „ryczałt ewidencjonowany" w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie.

Ustalona roczna podstawa

Ustalona roczna składka

Należy wpisać sumę miesięcznych należnych składek dla formy opodatkowania „ryczałt ewidencjonowany”, na podstawie dokumentów złożonych za rok kalendarzowy, którego dotyczy roczne rozliczenie z uwzględnieniem dokumentów sporządzonych przez ZUS z urzędu tj. składki wykazane w dokumentach za okres styczeń-grudzień 2022.

Ustalona kwota do zwrotu lub dopłaty: różnica między kwotą należnych składek a kwotą ustalonej rocznej składki

Ustalona łączna kwota do zwrotu albo dopłaty: różnica między ustalonymi kwotami nadpłaty/dopłaty dla poszczególnych form opodatkowania.

Zmiana formy opodatkowania - od stycznia 2022 roku

- Jeśli w roku 2022 r. przedsiębiorca opodatkowany był ryczałtem ewidencjonowanym lub podatkiem liniowym możliwa jest zmiana formy opodatkowania za rok 2022 z okresem wstecz tj. od stycznia 2022 r. na „skale podatkową".

  art. 14-15 ustawy z 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw

- W takiej sytuacji konieczne jest zaznaczenie pola 02 w bloku XII i ustalenie rocznej podstawy i składki dla formy opodatkowania "skala podatkowa".
- Nie należy wyliczać podstawy i składki dla ryczałtu czy podatku liniowego.

Wyjątek:

Jeśli przedsiębiorca prowadził kilka działalności i wszystkie były opodatkowane ryczałtem ale zmienia formę opodatkowania za rok 2022 tylko w stosunku do wybranej/wybranych działalności (nie dla wszystkich), to konieczne jest także ustalenie rocznej podstawy dla ryczałtu.

Zmiana formy opodatkowania - od stycznia 2022 roku

- Przy zmianie formy opodatkowania z „ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych” na „skale podatkową”, do rozliczenia rocznego za rok 2022 dotyczącego tej formy uwzględnia się składki należne za okres roku składkowego, który obowiązuje od 1 lutego 2022 r. do 31 stycznia 2023 r. (o ile także od stycznia 2023 r. przedsiębiorca zgłosił zmianę formy na opodatkowanie według skali).
- Dokumenty rozliczeniowe za styczeń 2022 r. z rozliczoną składką według zasad dotyczących osób na ryczałcie nie podlegają korekcie.
- Składka za styczeń 2022 r. nie jest natomiast uwzględniana w rozliczeniu rocznym za rok 2022.

Zmiana formy opodatkowania - od stycznia 2022 roku

XII. ROCZNE ROZLICZENIE SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE [10)]

2022 01. Rozliczenie składki zdrowotnej za rok

[X] 02. Zmiana formy opodatkowania od stycznia 2022 roku [11)]

[ ] 03. Zmiana formy opodatkowania od lipca 2022 roku [12)]

[X] 04. Forma opodatkowania: zasady ogólne – podatek według skali

05. Kwota dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie

6500000,00

06. Kwota należnego podatku, za rok za który dokonywane jest roczne rozliczenie [13)]

zł gr

07. Roczna podstawa wymiaru składki

6500000,00

08. Roczna składka

58500,00

09. Suma miesięcznych należnych składek wynikająca ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie

62707,78

10. Kwota do dopłaty (p. 08 – p. 09) [14)]

zł gr

11. Kwota do zwrotu (p. 09 – p. 08) [15)]

4207,78

ŁĄCZNA KWOTA DO DOPŁATY ALBO DO ZWROTU Z ROZLICZENIA ROCZNEGO [16)]

26. Łączna kwota do dopłaty

zł gr

27. Łączna kwota do zwrotu

4207,78

Zmiana formy opodatkowania - od lipca 2022 roku

- Jeśli w roku 2022 r. przedsiębiorca opodatkowany był ryczałtem ewidencjonowanym mógł zmienić formę opodatkowania na bieżąco tj. od 1 lipca 2022 r. na skalę podatkową.

  art. 17 ustawy z 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw

- W takiej sytuacji konieczne jest zaznaczenie pola 03 w bloku XII i ustalenie rocznej podstawy i składki dla obu form opodatkowania tj. ryczałtu i skali podatkowej.

Zmiana formy opodatkowania - od lipca 2022 roku

XII. ROCZNE ROZLICZENIE SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE [10]

2022 01. Rozliczenie składki zdrowotnej za rok

[ ] 02. Zmiana formy opodatkowania od stycznia 2022 roku [11]

[X] 03. Zmiana formy opodatkowania od lipca 2022 roku [12]

[X] 04. Forma opodatkowania: zasady ogólne – podatek według skali

05. Kwota dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie
210000,00

06. Kwota należnego podatku, za rok za który dokonywane jest roczne rozliczenie [13]
zł gr

07. Roczna podstawa wymiaru składki
210000,00

08. Roczna składka
18900,00

09. Suma miesięcznych należnych składek wynikająca ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie
32108,2

10. Kwota do dopłaty (p. 08 – p. 09) [14]
zł gr

11. Kwota do zwrotu (p. 09 – p. 08) [15]
13208,2

[ ] 12. Forma opodatkowania: zasady ogólne – podatek liniowy

13. Kwota dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie
zł gr

14. Roczna podstawa wymiaru składki
zł gr

15. Roczna składka
zł gr

16. Suma miesięcznych należnych składek wynikająca ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie
zł gr

17. Kwota do dopłaty (p. 15 – p. 16) [14]
zł gr

18. Kwota do zwrotu (p. 16 – p. 15) [15]
zł gr

[X] 19. Forma opodatkowania: ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

20. Kwota przychodów osiągniętych z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie
610000,00

21. Roczna podstawa wymiaru składki
373262,4

22. Roczna składka
33593,6

23. Suma miesięcznych należnych składek wynikająca ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie
22395,9

24. Kwota do dopłaty (p. 22 – p. 23) [13]
11197,7

25. Kwota do zwrotu (p. 23 – p. 22) [14]
zł gr

ŁĄCZNA KWOTA DO DOPŁATY ALBO DO ZWROTU Z ROZLICZENIA ROCZNEGO [15]

26. Łączna kwota do dopłaty
zł gr

27. Łączna kwota do zwrotu
201,05

Zmiana formy opodatkowania - od 1 stycznia 2023 roku

- Jeśli w roku 2022 r. przedsiębiorca stosował formę opodatkowania "ryczałt od przychodów ewidencjonowanych" a od 1 stycznia 2023 r. zmienił ją na zasady ogólne (skala podatkowa lub podatek liniowy) rozliczenie roczne sporządza **dla obydwu form opodatkowania**, tj. zaznacza "ryczałt od przychodów ewidencjonowanych" oraz odpowiednio „skala podatkowa" albo „podatek liniowy".
- W powyższym przypadku styczeń 2023 r. zaliczany jest do „jednomiesięcznego roku składkowego", który rozpoczął się 1 stycznia 2023 r., a zakończył 31 stycznia 2023 r.

  Dlatego też ten „jednomiesięczny rok składowy", obejmujący styczeń 2023 r., będzie podlegał rozliczeniu rocznemu.
- W ramach rozliczenia rocznego w kontekście formy opodatkowania „skala podatkowa" albo „podatek liniowy" składka zdrowotna będzie obliczona w wysokości 0 zł. Tym samym składka rozliczona za styczeń 2023 r. będzie podlegała zwrotowi pod warunkiem braku zaległości.

Rozpoczęcie działalności od 1 stycznia 2023 roku

- Jeśli przedsiębiorca rozpoczął działalność gospodarczą od 1 stycznia 2023 r. i jako formę rozliczenia wybrał „podatek liniowy” lub „skale podatkową”, konieczne jest roczne rozliczenie składki zdrowotnej za 2022 r.
- Przy tym sposobie opodatkowania roczną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne ustala się za rok składkowy, który trwa od 1 lutego danego roku do 31 stycznia roku następnego (w tym przypadku od 1 lutego 2022 r. do 31 stycznia 2023 r.).
- Styczeń 2023 r. zaliczany jest do „jednomiesięcznego roku składkowego”, który rozpoczął się 1 stycznia 2023 r., a zakończył 31 stycznia 2023 r.

  Dlatego też ten „jednomiesięczny rok składowy”, obejmujący styczeń 2023 r., będzie podlegał rozliczeniu rocznemu.
- W ramach rozliczenia rocznego w kontekście formy opodatkowania „skala podatkowa” albo „podatek liniowy” składka zdrowotna będzie obliczona w wysokości 0 zł. Tym samym składka rozliczona za styczeń 2023 będzie podlegała zwrotowi pod warunkiem braku zaległości.

Rozpoczęcie działalności od 1 stycznia 2023 roku

XII. ROCZNE ROZLICZENIE SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE [10)]

2022 01. Rozliczenie składki zdrowotnej za rok

☐ 02. Zmiana formy opodatkowania od stycznia 2022 roku [11)]

☐ 03. Zmiana formy opodatkowania od lipca 2022 roku [12)]

☐ 04. Forma opodatkowania: zasady ogólne – podatek według skali

05. Kwota dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie
zł , gr

06. Kwota należnego podatku, za rok za który dokonywane jest roczne rozliczenie [13)]
zł , gr

07. Roczna podstawa wymiaru składki
zł , gr

08. Roczna składka
zł , gr

09. Suma miesięcznych należnych składek wynikająca ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie
zł , gr

10. Kwota do dopłaty (p. 08 – p. 09) [14)]
zł , gr

11. Kwota do zwrotu (p. 09 – p. 08) [15)]
zł , gr

X 12. Forma opodatkowania: zasady ogólne – podatek liniowy

13. Kwota dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie
0,00

14. Roczna podstawa wymiaru składki
0,00

15. Roczna składka
0,00

16. Suma miesięcznych należnych składek wynikająca ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie
2 7 0,90

17. Kwota do dopłaty (p. 15 – p. 16) [14)]
zł , gr

18. Kwota do zwrotu (p. 16 – p. 15) [15)]
2 7 0,90

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Wynik rocznego rozliczenia – nadpłata/dopłata

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne - wynik

- **Nadpłata** wystąpi w przypadku, gdy roczna składka wyliczona od rocznej podstawy wymiaru składki jest niższa niż suma miesięcznych należnych składek, które wynikają ze złożonych dokumentów rozliczeniowych.

  Płatnikowi przysługuje zwrot na wniosek.

- **Dopłata** wystąpi w przypadku, gdy roczna składka wyliczona od rocznej podstawy wymiaru składki jest wyższa niż suma miesięcznych należnych składek, które wynikają ze złożonych dokumentów rozliczeniowych.

  Płatnik ma obowiązek ją opłacić wraz ze składkami za 04.2023 w terminie opłacania tych składek, tj. do 22 maja 2023 r.

- **Brak nadpłaty i niedopłaty** wystąpi w przypadku, gdy roczna składka wyliczona od rocznej podstawy wymiaru składki jest równa sumie miesięcznych należnych składek, które wynikają ze złożonych dokumentów rozliczeniowych.

  Płatnik nie musi podejmować żadnych działań.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne - nadpłata

Jeśli z rozliczenia rocznego wynika nadpłata

- Zwrot nadpłaty nastąpi na wniosek płatnika złożony wyłącznie w formie elektronicznej poprzez PUE ZUS.
- Na podstawie złożonego przez płatnika rozliczenia rocznego, ZUS przygotuje wniosek o zwrot nadpłaty (RZS-R) i udostępni go płatnikowi na jego profilu na PUE ZUS. Płatnik powinien zweryfikować wniosek, potwierdzić rachunek bankowy, na który ma być przekazany zwrot, podpisać i wysłać do ZUS w terminie **do 1 czerwca 2023 r.**

  Zwrot nastąpi na rachunek bankowy napisany na koncie płatnika w ZUS.
- ZUS zwróci nadpłatę pod warunkiem, że płatnik nie ma zaległości z tytułu składek pobieranych przez ZUS lub zaległości z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, do zwrotu których został zobowiązany.
- ZUS zwróci nadpłatę w terminie **do 1 sierpnia 2023 r.** (maksymalny termin).

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne - nadpłata

- Jeżeli płatnik ma zaległości z tytułu składek lub nienależnie pobranych świadczeń, ZUS wyda decyzję o rozliczeniu nadpłaty na zadłużenie i odmowie zwrotu nadpłaty, od której płatnikowi przysługuje odwołanie.
- Jeśli płatnik:
  - ✓ nie złoży wniosku o zwrot nadpłaty w określonym terminie, tj. do 1 czerwca 2023 r., i
  - ✓ nie posiada zaległości z tytułu składek lub nienależnie pobranych świadczeń,

  ZUS rozliczy nadpłatę na koncie płatnika składek do końca 2023 r.

  art. 81 ust. 2qa ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2056, z późn. zm.)

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne - nadpłata

Terminy w 2023 r.

Maj							Czerwiec							Lipiec							Sierpień						
Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N	Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	Sb	N
1	2	3	4	5	6	7	29	30	31	1	2	3	4	26	27	28	29	30	1	2	31	1	2	3	4	5	6
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9	7	8	9	10	11	12	13
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16	14	15	16	17	18	19	20
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23	21	22	23	24	25	26	27
29	30	31	1	2	3	4	26	27	28	29	30	1	2	24	25	26	27	28	29	30	28	29	30	31	1	2	3
														31	1	2	3	4	5	6							

22 maja 2023 r. – ostatni dzień na złożenie dokumentów rozliczeniowych za 04.2023 wraz z rocznym rozliczeniem składki zdrowotnej oraz na opłacenie należnych składek za 04.2023 wraz z dopłatą składki rocznej.

1 czerwca 2023 r. – ostatni dzień na złożenie wniosku o zwrot nadpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne.

1 sierpnia 2023 r. – maksymalny termin na zwrot nadpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne - nadpłata

Wniosek o zwrot RZS-R

Na podstawie rocznego rozliczenia składki zdrowotnej ZUS przygotuje wniosek o zwrot i udostępni go płatnikowi na profilu PUE ZUS.

Wniosek będzie zawierał:

- dane wnioskodawcy: dane identyfikacyjne i adresowe – dane uzupełniane automatycznie,
- informacje o formie opodatkowania oraz rocznym przychodzie/dochodzie z poszczególnych form opodatkowania – dane uzupełniane automatycznie,
- łączną kwotę do zwrotu – dane uzupełniane automatycznie,
- numer rachunku bankowego, który płatnik zgłosił do ZUS – dane uzupełniane automatycznie na podstawie danych zapisanych na koncie płatnika (aktywny rachunek bankowy).

Ważne:

Jeśli płatnik zgłosił do ZUS więcej niż jeden rachunek bankowy, musi wskazać we wniosku rachunek na który ma być przekazany zwrot.

Jeśli zwrot ma zostać przekazany na inny rachunek niż zapisany na koncie, płatnik musi zgłosić rachunek do ZUS i dopiero zatwierdzić wniosek o zwrot.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne - nadpłata

ZUS ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

RZS-R

Wniosek
o zwrot nadpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne

Instrukcja wypełniania

Wypełnij formularz, jeśli chcesz złożyć wniosek o zwrot nadpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne

Dane wnioskodawcy

NIP

REGON

PESEL

Rodzaj, seria i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość (dowód osobisty lub paszport)

Imię

Nazwisko

Nazwa skrócona

Ulica

Numer domu

Numer lokalu

Kod pocztowy

Miejscowość

Numer telefonu

Adres poczty elektronicznej

Możesz wpisać numer telefonu i adres e-mail – to ułatwi nam kontakt w sprawie. Jeśli podasz te dane, wyrażasz zgodę na ich przetwarzanie

Informacja o formie opodatkowania oraz rocznym przychodzie/ dochodzie

Forma opodatkowania

☐ Zasady ogólne – podatek wg skali ☐ Zasady ogólne – podatek liniowy ☐ Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

Roczny dochód osiągnięty z prowadzenia działalności gospodarczej: Zasady ogólne – podatek wg skali

zł

Roczny dochód osiągnięty z prowadzenia działalności gospodarczej: Zasady ogólne – podatek liniowy

zł

Roczny przychód osiągnięty z prowadzenia działalności gospodarczej: Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

zł

Strona 1 z 2

Dane wypełniane automatycznie

Dane wypełniane automatycznie na podstawie rocznego rozliczenia w DRA /RCA za 04.2023

RZS-R

Treść wniosku

Proszę o zwrot nadpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne ustalonej na podstawie rocznego rozliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne – łączna kwota do zwrotu zł

Zwrot nadpłaty proszę przekazać

☐ na rachunek bankowy w Polsce, który jako płatnik składek zgłosiłem do ZUS

Numer rachunku

☐ na rachunek bankowy w państwie członkowskim UE/ EFTA, który jako płatnik składek zgłosiłem do ZUS

Numer rachunku w standardzie IBAN

Międzynarodowy identyfikator banku w formacie BIC/ SWIFT

Kod waluty

Oświadczam, że dane zawarte we wniosku są zgodne ze stanem faktycznym i prawnym.

Data

Informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO), są dostępne w centrali lub terenowych jednostkach organizacyjnych ZUS oraz na stronie internetowej ZUS pod adresem: https://bip.zus.pl/rodo/

Skład: Poligrafia ZUS/W-wa; zam. nr 499/23(P)

Strona 2 z 2

Dane wypełniane automatycznie na podstawie rocznego rozliczenia w DRA /RCA za 04.2023

Numer rachunku bankowego automatycznie po bierany z konta płatnika.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – zawiadomienia

- W przypadkach:
  - ✓ braku przekazania rocznego rozliczenia przez płatnika,
  - ✓ systemowego skorygowania rozliczenia rocznego (przez ZUS),
  - ✓ sporządzenia przez ZUS z urzędu dokumentu miesięcznego z ustaloną podstawą na ubezpieczenie zdrowotne,
  - ✓ sporządzenia przez ZUS z urzędu korekty rocznego rozliczenia (w związku ze sporządzeniem dokumentów miesięcznych z urzędu)

  będziemy wysyłali do płatników zawiadomienia.

- Zawiadomienia będą zamieszczane na profilu płatnika na PUE ZUS albo wysyłane listem, jeżeli płatnik nie ma profilu.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – KAS

- Dane przekazane przez płatników w rocznym rozliczeniu będą zweryfikowane z danymi w KAS.

- W przypadku rozbieżności będą prowadzone postępowania wyjaśniające, które mogą zakończyć się wydaniem decyzji ustalającej roczną podstawę i składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

- Każda korekta rocznego rozliczenia złożona po:
  - ✓ przekazaniu wniosku o zwrot nadpłaty,
  - ✓ 30 czerwca danego roku,

  będzie podlegała postępowaniu wyjaśniającemu z KAS.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Wsparcie oprogramowania

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – wsparcie oprogramowania

- Na stronie www.zus.pl został udostępniony kalkulator do obliczenia rocznej podstawy i składki na ubezpieczenie zdrowotne

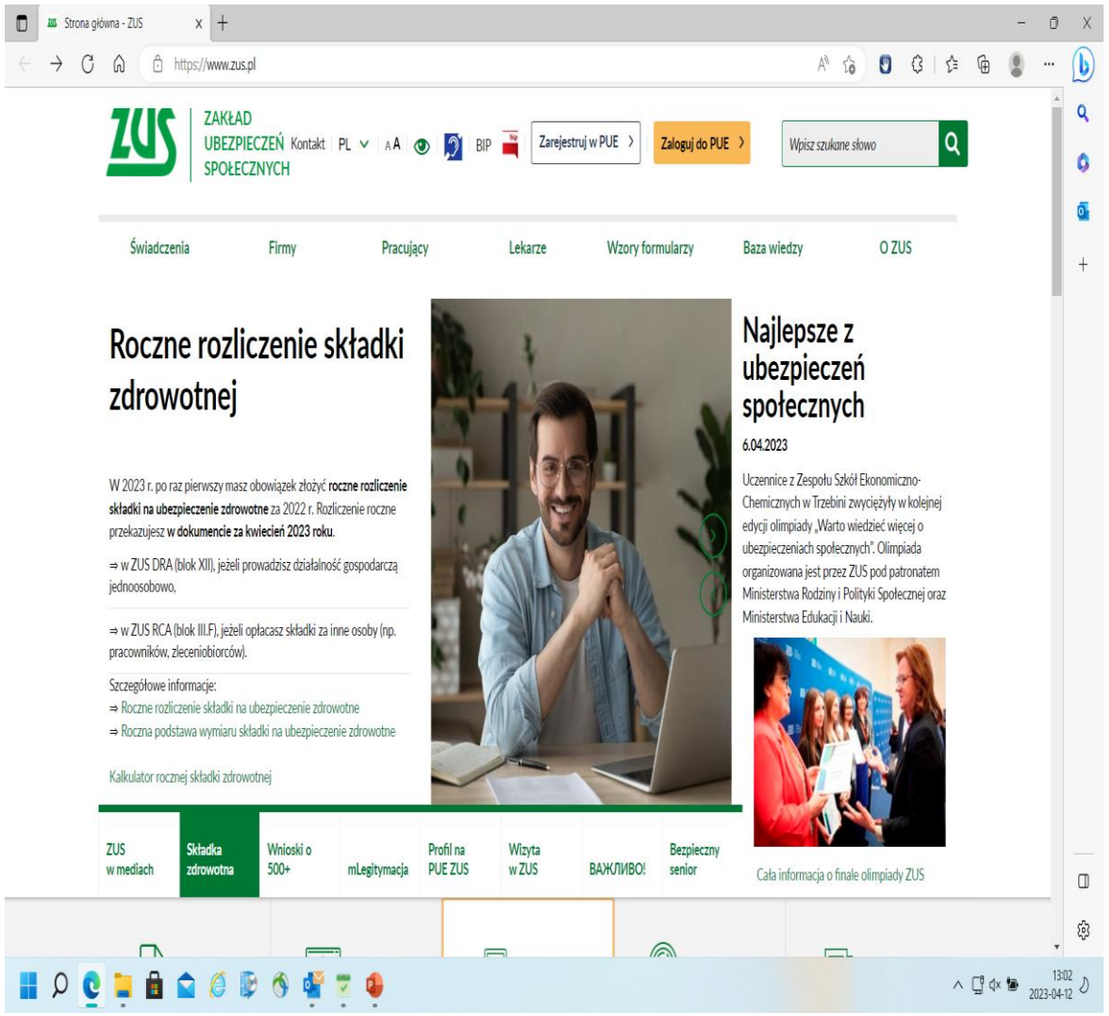

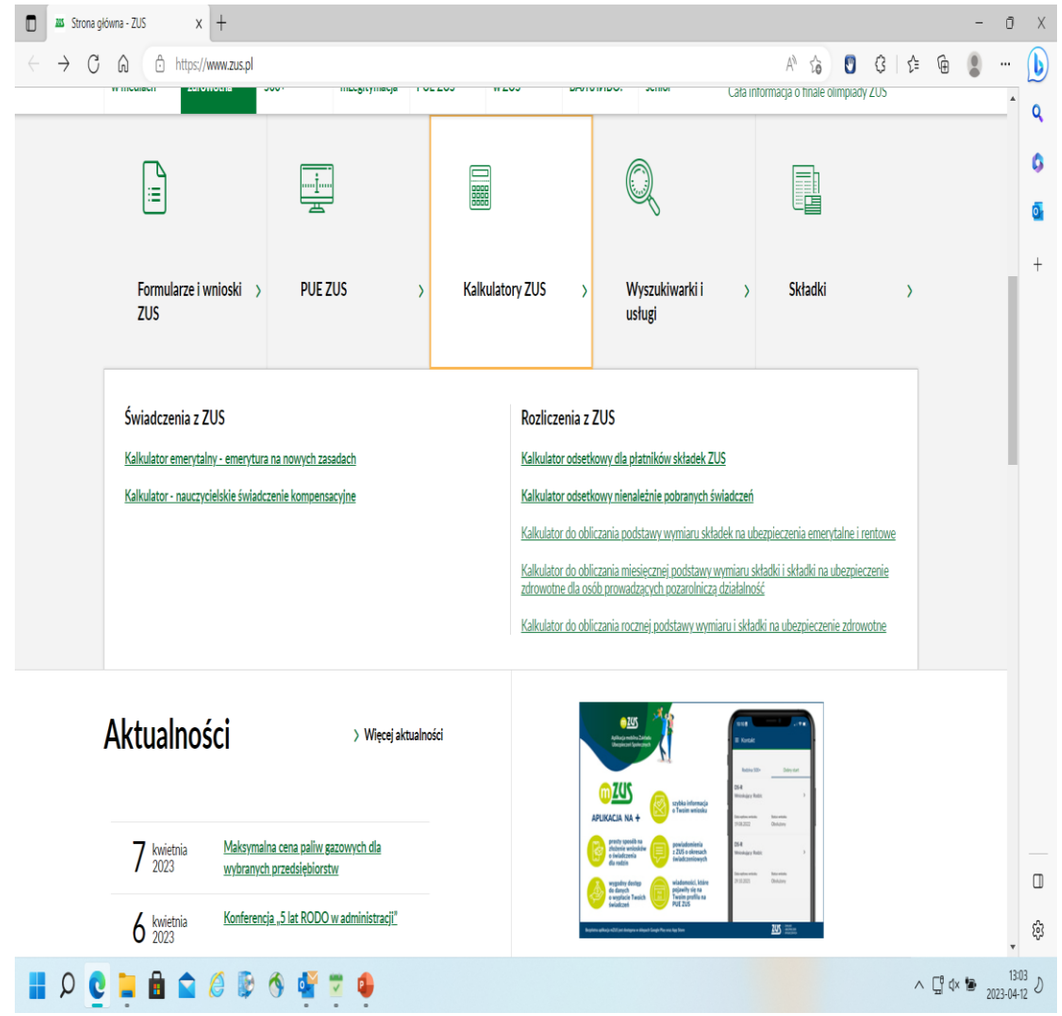

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – wsparcie oprogramowania

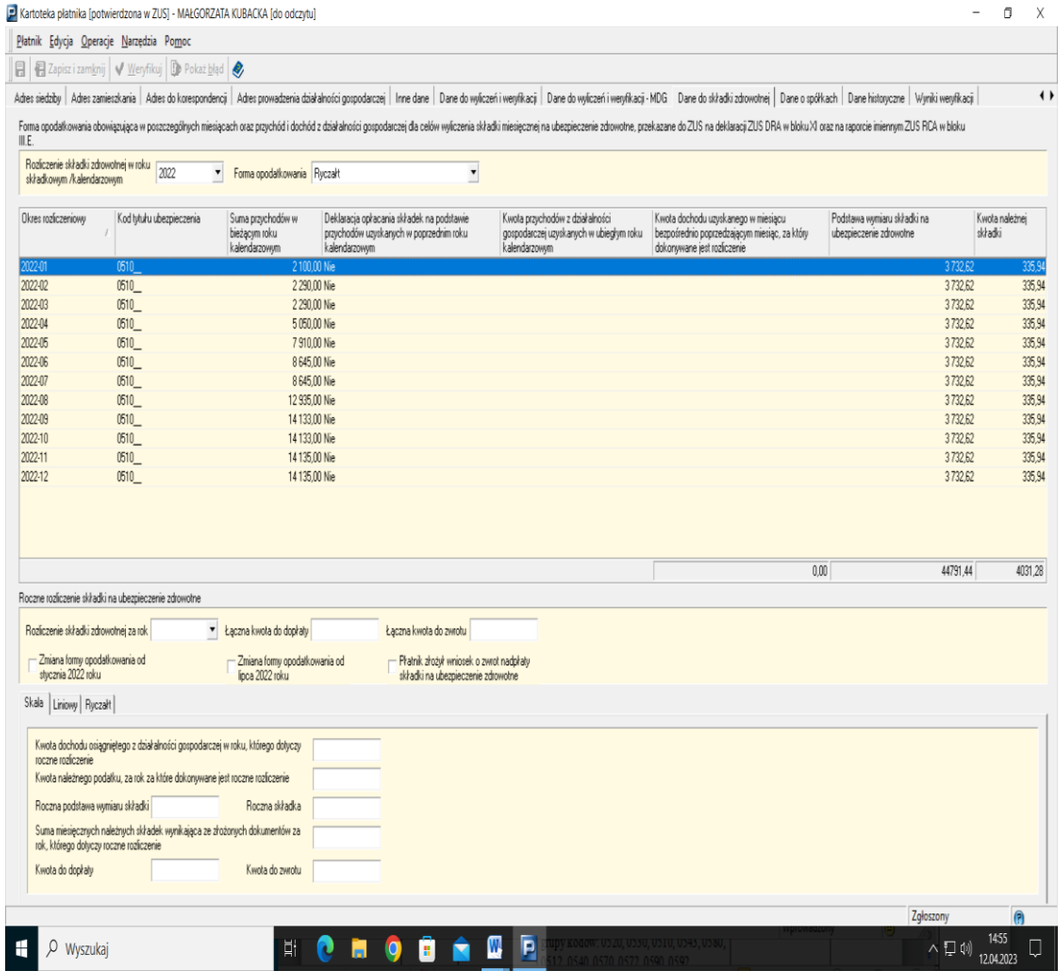

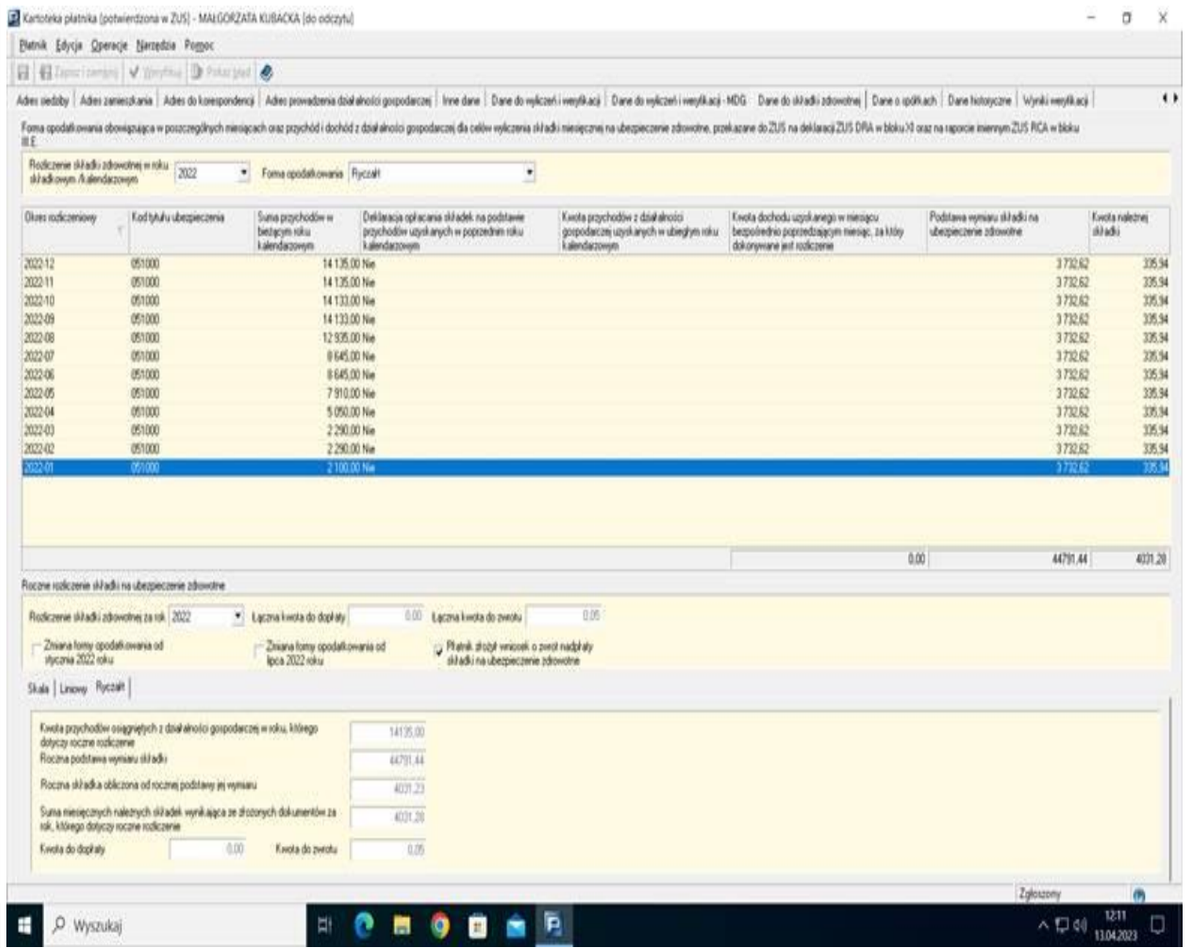

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – wsparcie oprogramowania

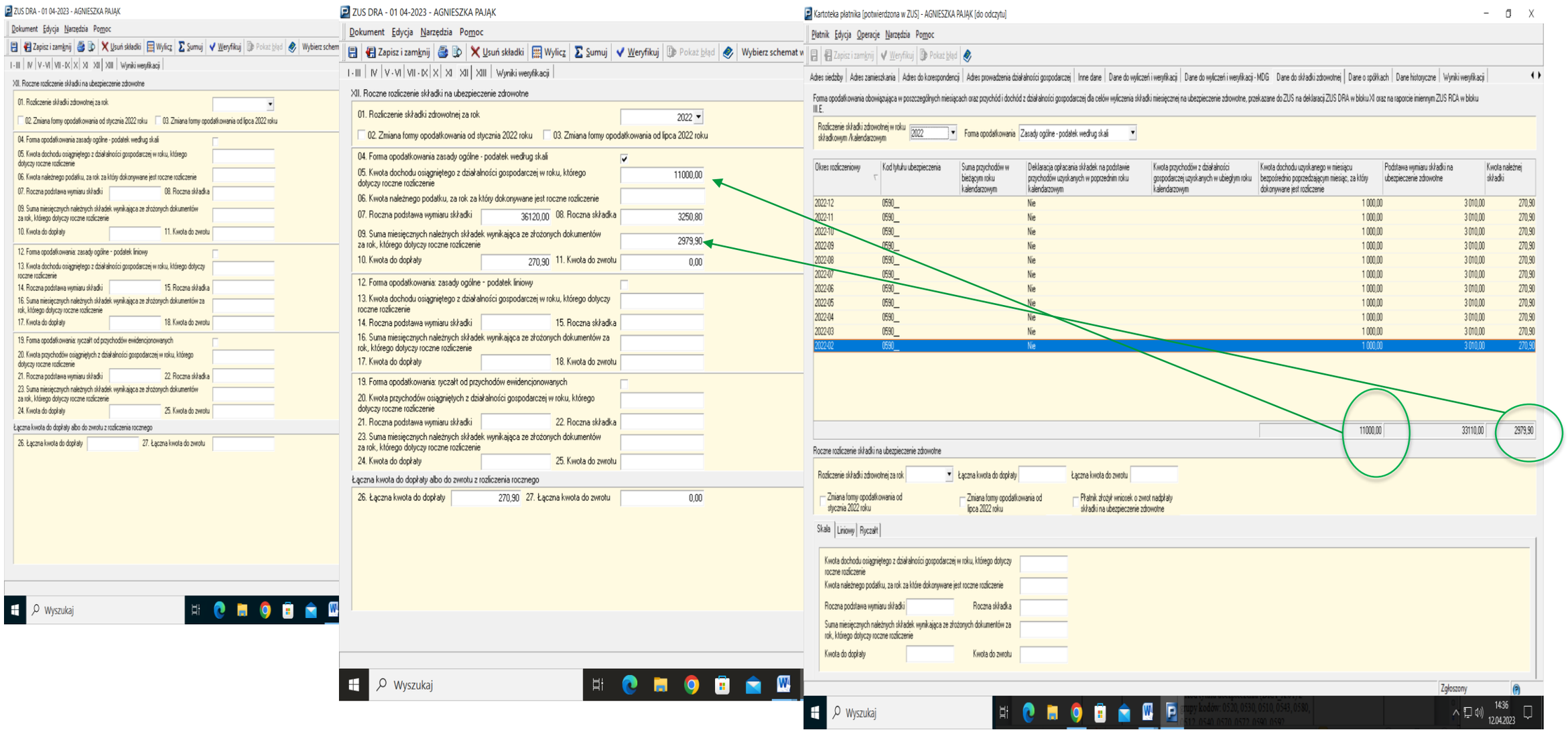

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – wsparcie oprogramowania

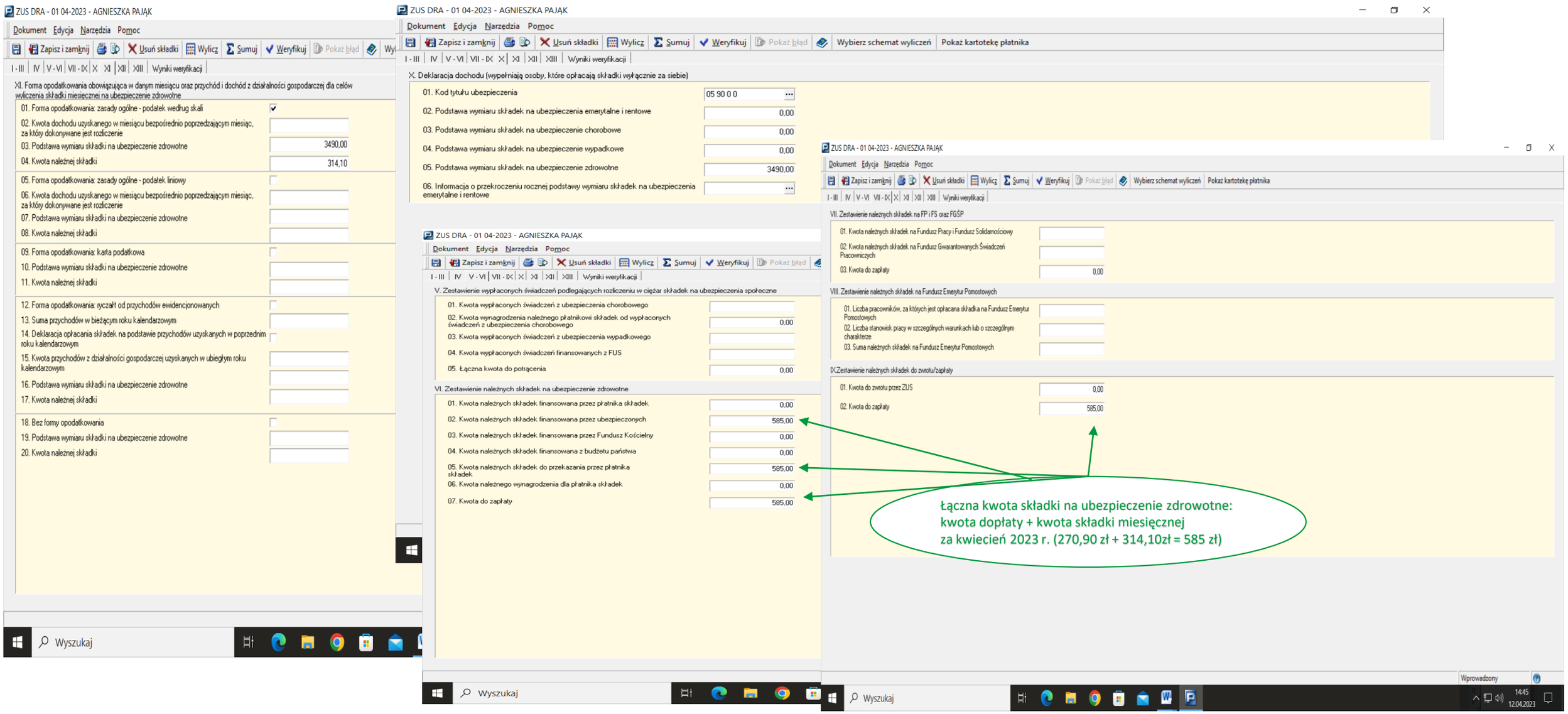

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – wsparcie oprogramowania

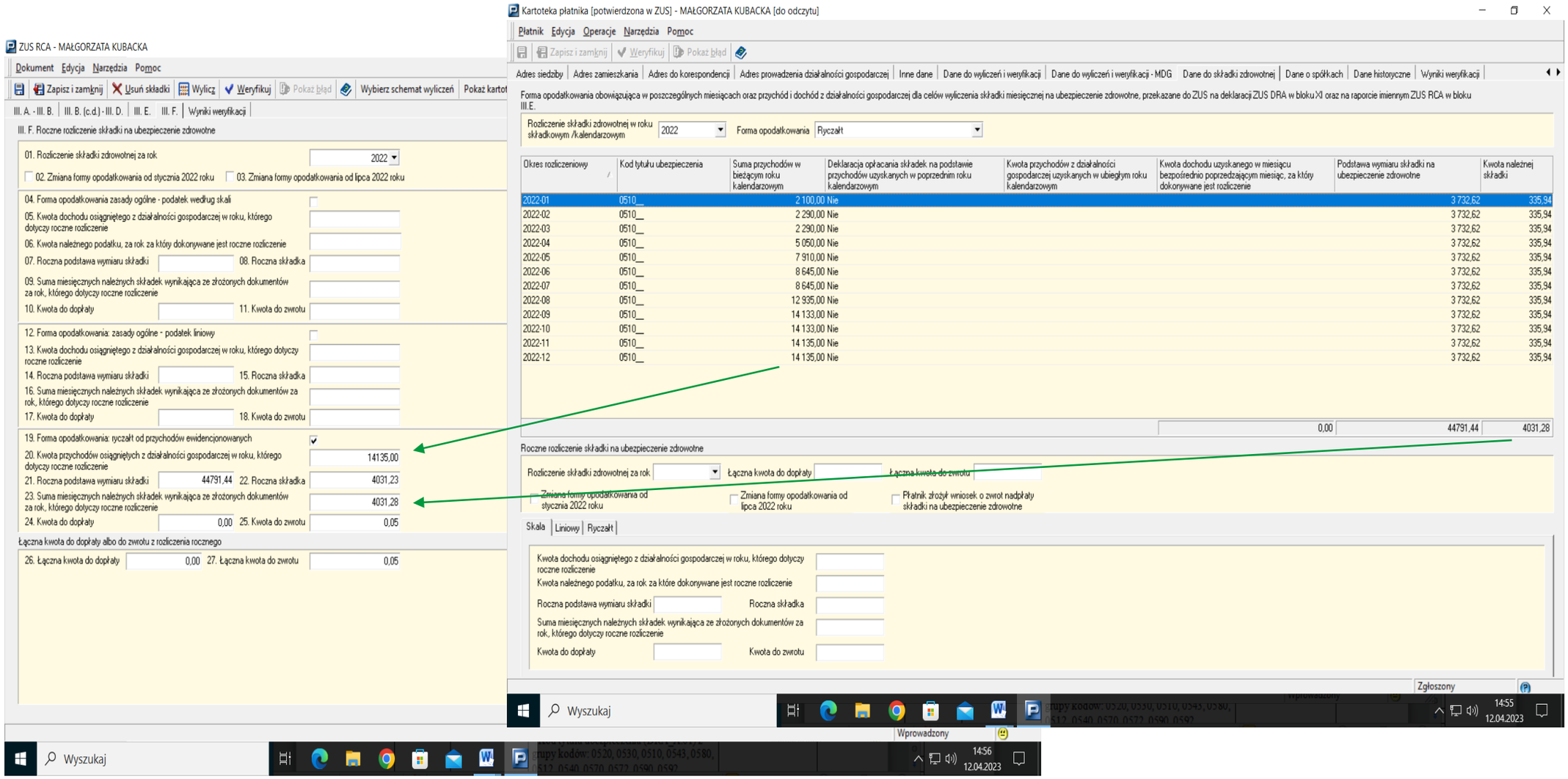

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – wsparcie oprogramowania w weryfikacji kompletności dokumentów rozliczeniowych

- W ramach sporządzanego rocznego rozliczenia będzie wykonywana weryfikacja pod kątem złożenia kompletu dokumentów za rok kalendarzowy dla osób rozliczających podatek dochodowy w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, za rok składkowy dla osób opodatkowanych na zasadach ogólnych (podatkiem liniowym, skalą podatkową).
- W przypadku braku kompletu dokumentów, będzie wyświetlony komunikat z informacją o konieczności przekazania dokumentów za konkretne miesiące.
- W komunikacie wyświetlone będzie również pytanie do użytkownika, czy chce uruchomić automatyczne tworzenie zaległych dokumentów, czy utworzy te dokumenty później samodzielnie.
- Jeśli użytkownik wybierze opcję automatycznego tworzenia dokumentów, wówczas zostanie uruchomiony kreator do utworzenia dokumentów.
- Jeśli użytkownik nie będzie chciał utworzyć na bieżąco dokumentu, wówczas zostanie wyświetlony kolejny komunikat (z koniecznością jego zatwierdzenia), że jeśli płatnik nie przekaże kompletu dokumentów, to ZUS utworzy te dokumenty z urzędu oraz skoryguje z urzędu roczne rozliczenie z uwzględnieniem tych dokumentów.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Pytania i odpowiedzi

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – pytania

- **Czy ZUS zwróci nadpłatę wykazaną w rozliczeniu rocznym, jeżeli na koncie płatnika nie będzie kompletu dokumentów rozliczeniowych?**

  Zapisanie na koncie płatnika kompletu dokumentów rozliczeniowych ma wpływ na ustalenie kwoty dopłaty albo nadpłaty składki na ubezpieczenie zdrowotne.

  Dlatego jeśli płatnik, mimo komunikatów, nie przekaże kompletu dokumentów rozliczeniowych, nadpłata będzie mogła zostać zwrócona dopiero po przekazaniu tych dokumentów albo po ich sporządzeniu przez ZUS z urzędu.

- **Czy płatnik może wskazać we wniosku o zwrot inny numer rachunku bankowego niż jest zapisany na jego koncie w ZUS?**

  W przypadku płatnika, który prowadzi działalność, zwrot nadpłaty jest możliwy wyłącznie na rachunek bankowy zapisany na jego koncie w ZUS.

  Jeśli zapisany w ZUS rachunek nie jest aktualny, w pierwszej kolejności należy przekazać aktualny numer rachunku bankowego i dopiero zatwierdzić wniosek o zwrot nadpłaty.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – pytania

- **Czy w poz. 09, 16 i 23 cz. XII ZUS DRA należy wykazać składki należne, niezależnie od tego, czy zostały w tej kwocie zapłacone?**

Tak, w tych pozycjach należy wpisać sumę składek, które zostały wykazane w dokumentach rozliczeniowych przekazanych do ZUS albo w dokumentach sporządzonych lub skorygowanych przez ZUS za poszczególne miesiące roku składkowego (dla podatku liniowego, skali podatkowej za okres luty 2022 – styczeń 2023) lub kalendarzowego (dla ryczałtu ewidencjonowanego za okres styczeń-grudzień 2022).

Wyjątek:

W przypadku podatku liniowego, skali podatkowej, jeśli od stycznia 2023 r. płatnik zmienił formę opodatkowania na inną, wówczas wykazuje sumę składek za okres luty-grudzień 2022.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne - pytania

- **Jeżeli w poz. 09, 16 i 23 cz. XII ZUS DRA należy wskazać składki należne, a będą one inne niż zapłacone, kwota do zwrotu będzie wynikać z ZUS DRA, czy z wniosku przygotowanego przez ZUS, gdzie składka roczna zostanie porównana, zgodnie z ustawą, ze składkami zapłaconymi za rok składkowy (zasady ogólne) albo rok kalendarzowy (ryczałt od przychodów ewidencjonowanych)?**

  - ✓ Kwota do zwrotu wykazana w ZUS DRA będzie ujęta w utworzonym przez ZUS wniosku o zwrot.
  - ✓ Zwrot nastąpi, jeżeli płatnik nie ma zaległości w opłacaniu składek lub nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, do których zwrotu został zobowiązany płatnik.
  - ✓ Jeśli płatnik nie ma żadnych zaległości, zostanie zwrócona kwota z ZUS DRA.
  - ✓ Jeśli płatnik ma zaległości (np. składkowe), to kwota zwrotu będzie podlegała zaliczeniu na poczet tych zaległości. W takim przypadku zwrot nastąpi w niższej kwocie.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne - pytania

- **Czy kwotą do dopłaty na podstawie ZUS DRA/RCA będzie różnica między składkami należnymi a składką roczną, czy składkami zapłaconymi a składką roczną?**

Kwotą do dopłaty jest różnicą między składkami **należnymi** wykazanymi w dokumentach rozliczeniowych (przekazanych przez płatnika oraz sporządzonych lub skorygowanych przez ZUS) a składką roczną.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – pytania

Przykład rozliczenia składek za 2022 r.

Składka roczna 50 000 zł, suma składek należnych za poszczególne miesiące roku 40 000 zł, suma składek zapłaconych za poszczególne miesiące roku 30 000 zł.

1) **Czy w ZUS DRA/RCA należy wykazać kwotę do dopłaty 10 000 zł, a w terminie do 22 maja 2023 r. wpłacić dopłatę w kwocie 20 000 zł?**

   W ZUS DRA/RCA należy wykazać kwotę dopłaty w wysokości 10 000 zł.

2) **Jednocześnie w tym samym ZUS DRA/RCA w rozliczeniu rocznym składek za 2022 r. wykazano kwotę do zwrotu na 5 000 zł (z innej formy opodatkowania). Czy w poz. 26 należy wpisać kwotę 5 000 zł (10 000 zł – 5 000 zł) i wpłacić tylko różnicę 15 000 zł (20 000 zł – 5 000 zł) w terminie do 22 maja 2023 r.?**

   W pozycji 26 (kwota do dopłaty) należy wpisać 5 000 zł. W przypadku różnych form opodatkowania w polu łączna kwota dopłaty (poz. 26) albo zwrotu (poz. 27) – należy wpisać ustaloną różnicę kwot dopłat i zwrotu.

   W terminie do 22 maja 2023 r. należy opłacić łączną kwotę należnych składek, tj. za kwiecień br. i kwotę dopłaty.

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – pytania

3) **Jeżeli kwota do zwrotu wynikająca z rozliczenia rocznego będzie wyższa od kwoty do dopłaty, wówczas przedsiębiorca wykazuje tylko różnicę w poz. 27 i nie wpłaca dopłaty do 22 maja 2023 r., a we wniosku o zwrot składek przygotowanym przez ZUS wykazana będzie wyłącznie nadwyżka kwoty do zwrotu nad kwotą do dopłaty?**

Tak, jeżeli kwota do zwrotu z jednej formy opodatkowania będzie wyższa od kwoty dopłaty dla drugiej formy, to w poz. 27 (kwota do zwrotu) należy wpisać ustaloną dla nich różnicę.

W takim przypadku kwota dopłaty została rozliczona z kwoty nadpłaty.

We wniosku o zwrot przygotowanym przez ZUS będzie ujęta kwota z poz. 27 (nadwyżka kwoty do zwrotu nad kwotą do dopłaty).

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – pytania

Zaliczenie nadpłaty składek na poczet zobowiązań z tytułu składek

- **Przedsiębiorca ma prawo nie składać wniosku o zwrot nadpłaty, ale skorzystać z rozwiązania przewidzianego w art. 81 ust. 2qa ustawy. Nadpłata wykazana jest w ZUS DRA za kwiecień 2023 r. Jednocześnie z deklaracji tej wynika zobowiązanie z tytułu składek należnych za kwiecień 2023 r.**

  Przedsiębiorca deklarację tę złożył 22 maja 2023 r. Załóżmy, że kwota nadpłaty jest wyższa od kwoty bieżącego zobowiązania za kwiecień 2023 r., a przedsiębiorca do 22 maja 2023 r. nie uregulował tego zobowiązania. Do 1 czerwca 2023 r. przedsiębiorca nie złożył wniosku o zwrot nadpłaty składek.

1) **Czy nadpłata składek będzie podlegać zaliczeniu na poczet składek należnych za kwiecień 2023 r. z dniem 22 maja 2023 r., czy z inną datą?**
2) **Jeśli będzie to ta inna data, czy za okres od 23 maja 2023 r. do dnia zaliczenia nadpłaty zobowiązanie za kwiecień 2023 r. ma status zaległych składek i naliczone zostaną odsetki za zwłokę?**

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne – pytania

- ✓ Płatnik po przekazaniu deklaracji rozliczeniowej za kwiecień 2023 r. ma obowiązek opłacenia składek, które z niej wynikają.
- ✓ Ustawodawca nie przewidział możliwości równoczesnego rozliczenia nadpłaty, która wynika z rocznego rozliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne, w poczet należności wykazanych w deklaracji rozliczeniowej za kwiecień. Nadpłata taka może zostać zwrócona.
- ✓ Jeśli płatnik nie opłaci składek, które wynikają z deklaracji za kwiecień i chce, żeby nadpłata powstała z rocznego rozliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne rozliczyła te należności, powinien wystąpić z wnioskiem o jej zwrot. Tryb taki umożliwi rozliczenie nadpłaty na składki z uwzględnieniem daty, która wynika z terminu przekazania rocznego rozliczenia. Przy czym ZUS ma obowiązek rozpatrzenia wniosku, w tym rozliczenia nadpłaty np. na składki za kwiecień, w terminie do 1 sierpnia.
- ✓ Jeżeli płatnik nie przekaże wniosku o zwrot nadpłaty do 1 czerwca, wówczas zostanie ona rozliczona na koncie płatnika w terminie do 31 grudnia, o ile Szef Krajowej Administracji Skarbowej nie przekaże informacji o rozbieżnościach pomiędzy formą opodatkowania i wysokością przychodów lub dochodów wykazanych w dokumentach przekazywanych do ZUS a formą opodatkowania i wysokością przychodów lub dochodów wykazanych dla celów podatkowych. W przypadku potwierdzenia rozbieżności, w pierwszej kolejności ZUS przeprowadzi postępowanie w tej sprawie i dopiero po jego zakończeniu, rozliczy nadpłatę na składki, z uwzględnieniem daty, która wynika z terminu przekazania rocznego rozliczenia.